نام و نام خانوادگی: نام دبیر: شماره کلاس: پایه تحصیلی: **هفتم** نام درس: **ادبیات فارسی**	وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش‌وپرورش مازندران اداره آموزش‌وپرورش ناحیه **یک ساری** **مدرسه شهید بهشتی (متوسطه اول)** نوبت: **اول** **دی** ماه **۱۴۰۳**	تاریخ امتحان: **۱۴۰۳/ ۱۰/۴** ساعت برگزاری: **۱۱** صبح مدت امتحان: **۶۰** دقیقه تعداد سؤال: **۲۶** سؤال تعداد صفحات: **۴** صفحه طراح: **رضایی**

محل مهر

کم‌حرف بزن و بسیار نادیده بگیر، خوشبخت می‌شوی! ...

ردیف	سؤالات	بارم
	«واژگان»	
۱	معنی چند واژه که داخل پرانتز نوشته‌شده نادرست است. (معرفت : شناخت) (دیرینه : قدیمی) (برزن: روستا) (اعظم: قوی) (مقصود: هدف) (صلاح: درستی) (تحلیل: بررسی کردن) (بصیرت: آگاهی) الف) دو ☐ ب) یک ☐ ج) سه ☐ د) چهار ☐	۰/۲۵
۲	کدام گزینه درست است. الف) متعبد، عبادت و معبود هم‌خانواده هستند. ☐ ب) «وابستگی و استقلال» متضاد هستند. ☐ ج) بامک به معنای «شبیه بام» است. ☐ د) «به‌رغم» به معنای دلیل و سبب است. ☐	۰/۲۵
۳	معنی کلمه‌ی مشخص‌شده را بنویسید. الف) اسکندر در اثنای سفر به شهری رسید. ب) سیاوش در ادبیات برای خودش کیاومیلی داشت.	۰/۵
	«معنی شعر و نثر»	
۴	معنی هر یک از موارد زیر را به فارسی روان بنویسید. الف) آقای مرهم مدام جیغ بنفش می‌کشید. (۰/۲۵) ب) دو چشمانم ازین محنت چو جیحون شد. (۰/۵) پ) وقتی قیافه بُغ‌کرده سیاوش را دید. (۰/۲۵)	۲/۵

www-kanoon-ir

	ت) گل ازگلش شکفت. (۰/۲۵) ث) تو نیز اگر بخفتی به از آن‌که در پوستین خلق افتی. (۰/۵) ج) دست‌گیر که دستاویز نداریم. (۰/۲۵) چ) فتاد از پای کرد زعجز فریاد. (۰/۲۵)	
	«دانش زبانی»	
۵	نوع جملات به ترتیب در کدام گزینه به‌درستی نوشته‌نشده است؟ الف) سال می‌گذرد، حادثه‌ها می‌آید انتظار فرج از نیمه خرداد کشم (خبری - خبری - خبری) ب) در غمت ای گل وحشی من، ای خسرو من جور مجنون ببرم، تیشه‌ی فرهاد کشم (خبری عاطفی -عاطفی-خبری - خبری) ج) بگذارید که از بتکده یادی بکنم من که با دست بت میکده بیدار شدم (امری - خبری- خبری) د) من به خال لبت ای دوست گرفتار شدم چشم بیمار تو را دیدم و بیمار شدم (عاطفی - خبری - خبری - خبری)	۰/۲۵
۶	هم‌خانواده واژه‌های (افتخار توفیق-قبول-ریاست) به ترتیب در کدام که گزینه به‌درستی آمده است؟ الف) فاخر - موفقیت - تقبل - مرئوس ☐ ب) خرفت - موافق - مقابله - رأس ☐ ج) مفاخره - وفاق - اقبال - ریاست ☐ د) مفتخر - موفق - مقبل - رئیس ☐	۰/۲۵
۷	نقش کلمات مشخص‌شده را بنویسید. ز خودبینی، چو بگذشتی به چشم دل خدا بینی.	۰/۵
۸	در مصراع زیر نقش کلمات مشخص‌شده در کدام گزینه بیان‌شده است. همه عالم تن است و ایران دل نسبت گوینده زین قیاس خجل الف) نهاد - نهاد - مستند ☐ ب) مسند - نهاد - نهاد ☐ ج) نهاد - مسند - نهاد ☐ د) مسند - نهاد - مسند. ☐	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۹	در مصراع «تو را آسودگی باید مرا رنج» نقش واژه مشخص‌شده چیست؟	۰/۲۵

«آرایه‌های ادبی»

۱۰	در دوبیتی زیر کدام آرایه به کار نرفته است. به دریا بنگریم، دریا تو بینم — به صحرا بنگرم، صحرا تو بینم به هر جا که بنگرم، کوه و در دشت — نشان از قامت رعنا تو بینم الف) تضاد☐ ب مراعات نظیر☐ ج) تشبیه ☐ د) تکرار☐	۰/۲۵
۱۱	در بیت زیر کلمات مشخص‌شده دارای چه آرایه‌ای می‌باشند. صد هزاران دام و دانه است ای خدا — ما چو مرغان حریصی بی‌نوا	۰/۲۵
۱۲	در مصراع «من اینجا چون نگهبانم تو چون گنج» رکن مشبه‌به تشبیه اول و رکن وجه شبه تشبیه دوم را بیان کنید.	۰/۲۵
۱۳	در بیت زیر قافیه‌ها را بیان کنید. هم قصه نانموده دانی — هم نامه نانوشته خوانی	۰/۲۵
۱۴	در مصرع زیر کدام آرایه بارز است. «شبنم از روی برگ گل برخاست»	۰/۲۵

«تاریخ ادبیات»

۱۵	کدام گزینه از آثار نظامی نمی‌باشد. الف) بهارستان ☐ ب) لیلی و مجنون ☐ ج) هفت‌پیکر ☐ د) اسکندرنامه ☐	۰/۲۵
۱۶	کدام گزینه نخستین کتاب نادر ابراهیمی می‌باشد. الف) کلاغ ☐ ب) خانه‌ای برای شب ☐ ج) پنجاب ☐ د) به قول پرستو ☐	۰/۲۵
۱۷	معروف‌ترین اثر شعری شیخ محمود شبستری مثنوی ــــــــــــ می‌باشد.	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۱۸	من شاعر قرن یازده و دوازده هجری که در هند به دنیا آمدم و شیوه بیان و زبان شعری من پیچیدگی خاصی دارد. من کیستم؟	۰/۲۵

«قلمرو فکری» **«درک مطلب»**

۱۹	در بیت «از ظلمت خود رهایی‌ام ده با نور خود آشنایی‌ام ده» معنی واژه خود در مصراع اول چیست؟	۰/۲۵
۲۰	در مصراع دوم بیت زیر منظور از «دریاهای خویش» چیست؟ «قطره دانش که بخشیدی ز پیش متّصل گردان به دریاهای خویش»	۰/۲۵
۲۱	در بیت «بر درختی شکوفه‌ای خندید در کتابی بهار معنا شد» منظور از (کتاب) چیست؟	۰/۲۵
۲۲	در بیت «این زندگی حلال کسانی که همچو سرو آزاد زیست کردند و آزاد می‌روند» به کدام ویژگی «سرو» اشاره‌شده است؟ الف) خوش قامتی ☐ ب) همیشه سبز بودن ☐ ج) آزادگی ☐ و) میوه نداشتن ☐	۰/۲۵
۲۳	در بیت زیر منظور از قسمت‌های مشخص‌شده چیست؟ تو را توش هنر می‌باید اندوخت حدیث زندگی می‌باید آموخت.	۰/۲۵
۲۴	در عبارت زیر مفهوم از قسمت مشخص شده چیست؟ خوشی واقعی، دل‌های دیگران را شاد کردن، گره از کار دیگران گشودن و با دیگران خندیدن است.	۰/۲۵
۲۵	در مصراع «ز نوکاران کی خواهد کار بسیار» منظور از «نوکاران» چیست؟	۰/۲۵
۲۶	در عبارت «از اینان یکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگزارد» منظور از «دوگانه» چیست؟	۰/۲۵
۲۷	در مصراع «مژده به گل‌ها برید یار به گلشن رسید» منظور از «یار» کدام فصل سال می‌باشد؟	۰/۲۵

نمره ورقه	نمره با عدد:	نمره تجدیدنظر	نمره با عدد:
	نمره با حروف:		نمره با حروف:
نام دبیر و امضاء:	تاریخ:	نام دبیر و امضاء:	تاریخ:

www-kanoon-ir

ادبیات هفتم تیزهوشان

۱) الف

۲) ب

۳) الف: میان

ب) مقام دانستن

۴) الف آقای مرهم هرلحظه فریاد بیصدا میکشید

ب: دوچشمان من از این غم مانند رود جیحون پر از اشک شد

پ: وقتی نیافه عبوس و خشمگین سیاوش را دید

ت: شاد شد

ث: تو هم اگر می خوابیدی بهتر از اینکه غیبت میکردی

ج: کمک کن که یارگیری ندارم

چ: خسته شد و از ناتوانی فریاد زد

۵) ب ۶) الف

۷) دل: مضاف الیه خدا: مفعول

۸) الف ۹- ستم

۱۰) ج ۱۱- تناسب یا مراعات النظیر

۱۲) نگهبان - پاسبان

۱۳- دان - خوان

۱۴- تشخیص

۱۵- بهارستان

۱۶- خانه ای برای شب

۱۷- گلشن راز

۱۸- بیدل

۱۹- منظور خورشید است

۲۰- علم و آگاهی خداوند

۲۱- طبیعت

۲۲- آزادی

۲۳- علم و دانش / راه و رسم زندگی کردن

۲۴- مشکل گیران را حل کردن

۲۵- افراد بی تجربه

۲۶- غازها

۲۷- فصل بهار